

.....
MILJØMINISTERIET

Departementet

Den 22. november 2006

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. AB og AD stillet af Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

Spørgsmål nr. AB:

Hvilke initiativer vil ministeren tage for at nedbringe mængden af pesticidrester i dansk frugt?

Spørgsmål nr. AD:

Vil ministeren tage initiativ til en handlingsplan, der kan understøtte omstilling af dansk frugt- og grøntproduktion til økologisk produktion?

Svar:

Jeg vil besvare de to spørgsmål samlet. Det ene spørgsmål vedrører handlingsplan for økologi, som er fødevareministerens ressort. Fødevareministeren har offentliggjort, at regeringen og Dansk Folkeparti har indgået en aftale om landdistriktsprogrammet for 2007 og de næste par år. Det nye landdistriktsprogram forventes at blive sat i gang efter EU-Kommissionens godkendelse i forsommeren 2007. I tilknytning hertil er der formuleret en særlig indsats for fremme af den økologiske sektor - en økologipakke.

Det samlede mål med den forstærkede økologiindsats er at understøtte den positive udvikling hen imod en markedsdrevet økologisk sektor. Et centralt element i "pakken" er derfor den særlige indsats for udvikling af markedet for økologiske produkter både i Danmark og til eksport. Der er afsat 27 millioner kroner om året frem til 2013 til indsatsen for afsætningsfremme og udvikling af økologiske kvalitetsprodukter.

Herudover vil det være muligt at fremme initiativer inden for den økologiske sektor gennem en række af landdistriktsprogrammets øvrige tilskudsordninger.

Det er fødevarerministeriets vurdering, at der især inden for ordningerne for innovation og udvikling vil være grundlag for at understøtte væsentlige initiativer, som kan bidrage til at understøtte omstilling af dansk frugt- og grøntproduktion til økologisk produktion. Der er reserveret op til 10 mio. kr. årligt til initiativer til fremme af økologi inden for disse ordninger,

Endelig indgår der i den samlede aftale om landdistriktsprogrammet en aftale om en gartneriindsats på 10 mio. kr. i både 2007 og 2008.

Samlet set vil økologipakken og det nye landdistriktsprogram give et væsentligt bidrag til en markedsdrevet omstilling af dansk frugt- og grøntproduktion til økologisk produktion. Når man regner det sammen, er det en betydelig satsning.

Det andet spørgsmål omhandler hvad der gøres for at nedbringe mængden af pesticidrester i dansk frugt.

Jeg vil starte med at fastslå at en stigning i fund af pesticidrester i dansk produceret frugt er en særdeles uheldig udvikling. Det er ikke mere end et halvt år siden vi sad her sidst og diskuterede pesticidrest fundene for 2004. Jeg vil slå fast, at de initiativer der blev igangsat i den forbindelse derfor af gode grunde ikke kan ses for tallene vi diskuterer i dag – nemlig opgørelsen for 2005.

Der findes en restriktiv godkendelsesordning for pesticider og regeringen har endvidere sat sig målsætninger ved Pesticidplan 2004-2009 – regeringen prioriterer at mennesker og miljø udsættes mindst muligt for pesticider. Derfor indgår der også i pesticidplanen en målsætning om at restkoncentrationsindholdet af pesticider i dansk producerede fødevarer skal være mindst mulig, og at miljø og sundhedsbelastningen fra pesticidanvendelsen i gartneri og frugtavl skal nedsættes mest mulig.

Jeg forstår godt at, forbrugerne er bekymrede for rester af pesticider i fødevarer og ønsker fødevarer helt uden - eller med så lille et restindhold af pesticider i frugt og grønt som muligt. Det er derfor også i erhvervets egen interesse at gøre en indsats på området.

Regeringen ser med stor alvor på denne stigning i fund af pesticidrester i dansk produceret frugt. Udover de initiativer som blev igangsat i forbindelse med pesticidplanen er der taget en række initiativer på flere områder.

Jeg deler fuldt ud forbrugernes ønsker om så rene fødevarer som muligt, men det bør nævnes her at grænseværdierne ikke er overskredet og derfor står vi ikke med et sundhedsmæssigt problem. Det ændrer dog ikke ved, at målet er, at restkoncentrationsindholdet i dansk producerede fødevarer skal være mindst muligt.

Som opfølgning på samrådet i marts 2006 om pesticidrest fundene fra 2004 og beslutningsforslaget om at

nedbringe pesticidrester i dansk frugt og grønt, har regeringen og erhvervet taget en række initiativer.

Først og fremmest er der, som familie- og forbrugerministeren har redegjort for, lavet en aftale mellem Dansk Gartneri og Fødevarestyrelsen om sporing af pesticidrester tilbage til de enkelte avlere.

Det man på den måde kan få belyst er bl.a: hvilke behandlingsstrategier har resulteret i restkoncentrationer, og hvilke strategier der ikke har resulteret i påvisninger. Der vil således blive fulgt op på såvel analyser uden påviste rester som på analyser med påviste pesticidrester for at kunne give svar på spørgsmålet om, hvilke behandlinger, der giver restindhold.

Efter offentliggørelse af rapporten om pesticidrester i fødevarer 2005 har Miljøstyrelsen holdt møde med Dansk Gartneri om de stigende fund af pesticider i frugt og grønt. På mødet fremhævede Dansk Gartneri at de vil undersøge mulighederne for se på mulighederne for opstramning af reglerne for integreret produktion, specielt i relation til at undgå at anvende svampemidler tæt på høst for på den måde at reducere restindholdet af disse mest muligt. De skærpede krav kunne bl.a. udarbejdes på baggrund af resultaterne fra sporingen. Jo mere konkret viden des bedre kan den fremadrettede indsats blive.

Jeg kan fortælle, at reglerne for integreret produktion generelt sigter på at nedsætte anvendelsen af pesticider ved så vidt muligt at forebygge angreb og anvende biologisk bekæmpelse, hvor det er muligt. Erhvervet

har udarbejdet retningslinjer for integreret produktion for nogle afgrødetyper.

Erhvervet har endvidere oplyst at der er taget initiativ til efteruddannelse af frugt- og bæravlere i bedre sprøjteteknik, at håndbog for frugt- og bæravlere 2007 vil blive udvidet med et afsnit om sprøjteteknik samt at der via fagblad er igangsat en oplysningskampagne med henblik på at bringe fokus på problemer med pesticidrester i frugt. – En række ting er altså i gang.

Målsætningen i Pesticidplan 2004 til 2009, for så vidt angår gartneri og frugtavl, bygger på analyser fra det såkaldte Kirsten Jensen-udvalg. Disse analyser viste, at det ikke som for landbrugserhvervet er muligt at fastsætte konkrete reduktionsmål. Det skyldes dels, at forbrugsstatistikkerne ikke er tilstrækkeligt detaljerede, dels at afgrøderne er højværdiafgrøder, hvor en fejlslagen bekæmpelse af skadevoldere vil kunne medføre meget betydelige tab.

Som tidligere lovet er der igangsat et arbejde med at fastsætte vejledende måltal for nogle af de store afgrøder, nemlig æbler, pærer og jordbær, der kan tjene som et pejlemærke for avlerne i forhold til, om deres anvendelse af pesticider ligger på et rimeligt niveau. Dette arbejde vil være afsluttet inden udgangen af året.

Jeg kan også oplyse, at der i første halvdel af 2007 vil foreligge en analyse af hvorvidt det er muligt med en rimelig sikkerhed at opgøre forbruget af pesticider i frugt og grønt. Analysen vil blive baseret på oplysnin-

ger om salg af pesticider kombineret med de oplysninger Dansk Gartneri kan fremskaffe om forbruget.

Endelig, som redegjort for af familie- og forbrugerministeren, nedsættes der en task-force om pesticidrester i fødevarer. Jeg er overbevist om at dette også vil blive et vigtigt instrument til at fokusere på problemområder for at kunne målrette rådgivningen og dermed at få nedsat fundene af pesticidrester.

Jeg mener, det er vigtigt, at den enkelte forbruger kan have tillid til, at de varer, de køber, ikke skader vores sundhed og belaster miljøet mindst muligt. Vi har alle et ansvar for at belaste miljøet. Og her er det netop et miljømæssigt godt valg at købe meget frugt og grønt – især årstidens udvalg. Det belaster miljøet mindre end fremstilling af fx kød. Når du køber økologiske fødevarer, ved du, at produktionen er foregået uden brug af sprøjtemidler og kunstgødning. Men jeg mener samtidig at man som forbruger trygt skal kunne putte en hvilken som helst pose æbler ned i indkøbskurven uden at frygte for mange og unødvendige pesticidrester – derfor skal vi fortsætte indsatsen mod pesticidrester i frugt og grønt.

Så for at opsummere: Udover de initiativer og midler der er igangsat via Pesticidplan 2004-2009 har regeringen og erhvervet yderligere intensiveret indsatsen her i 2006.

Det er imidlertid kun et halvt år siden vi sidst sad og diskuterede pesticidrester i frugt og grønt i dette ud-

valg. I marts var det tallene for 2004 vi så på, denne gang er det tallene for 2005.

Jeg er derfor nødt til at sige, at de initiativer der er igangsat som opfølgning på samrådene ikke vil vise resultater før i bedste fald i 2007 og realistisk set nok ikke før i 2008.

Sporingen af pesticidrester tilbage til den enkelte avler og analyser af sammenhængen mellem de rester der findes og den dyrkningsstrategi, som har ført til, at man finder rester eller ikke finder rester, går først i gang i 2007. Herefter vil der være en fase, hvor avlerne skal justere dyrkningsstrategien i en retning der giver et lavere restindhold, alt sammen noget – der i den virkelige verden – tager tid.